

KOVÁCS RÁCZ Eleonóra

Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
Újvidék, Szerbia
kreleonora@ff.uns.ac.rs
ORCID 0000-0002-1668-4916

A VAJDASÁGI MAGYAR NYELVHASZNÁLAT A NYELVI ÉS SZOCIOLÓGIAI FUNKCIÓK FÜGGVÉNYÉBEN

Linguistic and sociological functions
of the spoken, written, and communicative use
of Hungarian in Vojvodina

Mađarski jezik u Vojvodini – lingvistički i sociološki aspekti

A tanulmány a vajdasági magyar nyelvváltozat funkcionalitását tekinti át tétélesen, összegzően. Kiterünk a magyar írásbeli, szóbeli és kommunikációs funkcióira, és azok jellemzésére az élőnyelv, valamint az írott nyelv vonatkozásában. A tanulmányban elemezzük a nyelv és az identitás, a nyelv és az oktatás, a nyelv és a közösségi kommunikáció, a nyelv és a média kapcsolatát, megemlítjük továbbá a szerb nyelv magyarra gyakorolt hatását, hangsúlyozzuk emellett a magyar nyelvjárás szerepét is a nyelv funkcionalitását illetően. Targyaljuk az említettek mellett a nyelvhasználat funkcionális-szituatív jellemzőit, amely a magyar nyelvhasználat alapjául szolgál a Vajdaságban. A tanulmány célja azoknak a szociológiai és nyelvi faktorcsoportoknak a tétéles áttekintése, amelyek meghatározzák a vajdasági magyar kommunikációs hatókörét.

Kulcsszavak: vajdasági magyar nyelvhasználat, nyelvhasználati szintér, kommunikációs hatókör, funkcionális-szituatív nyelvhasználat, írott nyelvi és élőnyelvi funkciók

*Nyelvi funkció és regionális vonatkozások
a vajdasági magyarságot illetően*

A nyelvi funkció meghatározása – a kétnyelvűség kapcsán Göncz Lajos és Borbély Anna a Skutnabb-Kangas-féle meghatározás áttekintésével – a nyelv-

használat gyakoriságából indul ki. A nyelvhasználat funkcionalitása a különböző nyelvhasználati színterekhez, azaz beszédhelyzetekhez köthető nyelvhasználatot jelenti az egyén vagy a közösség elvárásainak függvényében (vö. Göncz 1999, 95; Borbély 2006, 362).

A vajdasági magyarság őshonos nyelvi kisebbség, amely területileg két jól elkülöníthető régióban él a Vajdaságban: „Észak-Bácskában és Észak-Bánátban él a tömbmagyarság. E két régióban a lakosság részarányának majdnem felét (kb. 45%-át) alkotja (összes számuk itt 165 732). Itt él a délvidéki magyarok 57%-a. A többi régió szórvánnyá válása elkerülhetetlen” (Barlai–Gábrity 2008, 17). Gábrity Molnár Irén a vajdasági tömb–szórvány régiópáros fogalmát továbbgondolva az említett fogalmakat kulturális csoportviselkedés alapján is tárgyalja, azaz aszerint határozza meg, hogy egy-egy településen belül tömbösödve vagy pedig szétszórta él-e az adott közösség. Leszögezi: „Kialakulóban van az egységes kulturális csoportviselkedési modellben a megkülönböztethető magatartás: (1) a városi/kisvárosi tömbben, (2) a tömbben élő falusiaknál, (3) a városi szórványmagyarságnál, és végül (4) a falusi szórványnál és a szigetmagyarság körében” (Barlai–Gábrity 2008, 53–54).

Rendeletek a vajdasági magyar nyelvhasználat vonatkozásában

A vajdasági magyar kisebbségi nyelvhasználatot illetően számos rendelet él, amely támogatja és elősegíti a magyar nyelven történő kommunikációt Vajdaságban (vö. Bozóki 2013, Beretka 2021). Ezek közül az alábbiak emelhetők ki:

1. Nyelvhasználat az oktatásban: A vajdasági magyar kisebbség számára adott a magyar anyanyelvi oktatás az általános iskolákban és középiskolákban. Az oktatási intézményekben magyar tannyelvű órák keretében a magyar anyanyelvű diákok magyarul tanulhatnak, és fejleszthetik magyar nyelvi kompetenciájukat is (Általános Iskolai Törvény, Középiszkolai Törvény; Tóth 1994).
2. Közigazgatási és jogi nyelvhasználat: A vajdasági kisebbségi nyelvhasználat törvényi szabályozást kapott, amely előírja, hogy a vajdasági magyar kisebbség számarányától függően a szerb mellett a magyar nyelvet is alkalmaznunk kell a hivatalos nyelvhasználatban. Ez azt jelenti, hogy az állami intézményeknek és a közigazgatási szervezeteknek biztosítaniuk kell a magyar nyelven történő kommunikációt (vö. Beretka 2011).
3. Médiaterjesztés: Az elektronikus és a nyomtatott média a vajdasági magyar kisebbség számára lehetőséget biztosít saját médiumok létrehozására és

működtetésére. A magyar nyelvű televíziócsatornák, rádióállomások és sajtó célja az aktuális információk magyar nyelvű terjesztése és a magyar kultúra megőrzése (Sejdinović 2020; Vajdasági magyar médiastratégia 2011–2016).

4. Kulturális támogatás: A kulturális intézmények, mint például a színházak, a könyvtárak és az egyéb kulturális központok támogatják és elősegítik a magyar nyelvű kulturális eseményeket és programokat. Ilyen rendezvények a színházi előadások, irodalmi estek, kiállítások és koncertek, amelyek hozzájárulnak a magyar kultúra és nyelv megőrzéséhez (vö. Bozóki 2013, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2023. évi munkaterve, VM4K 2018, 2022).
5. Nyelvi támogatás: A vajdasági magyar kisebbség számára nyelvtanfolyamokat és nyelvi programokat szerveznek, hogy segítsék a szerb nyelvtudás fejlesztését és fenntartását. Ezek a programok lehetnek nyelvi kurzusok és nyelvi táborok. Mindezek mögött nyelviskolák, civil szervezetek állnak, zömmel magyarországi támogatással. A nyári iskolák az egyetemre iratkozó és járó fiatalok számára kiváló lehetőséget nyújtanak a nyelvtanulásra (vö. Képzési lehetőségek Szerbiában).
6. Az egyház szerepe a nyelv megtartásában. Az egyházak az identitás és nyelvmegtartás alappillérei (vö. Mészáros 2018). A népi hagyomány megtartói, a magyar nyelvi identitás őrzői. Különösen a Vajdaságban szórványban élő magyarok vonatkozásában kiemelkedő nyelvi, identitásmegőrző szerepük. Rendkívül fontos az egyházi tevékenységeken belül a fiatalokat mozgósító csoportosulások életben tartása (vö. Gábrity Molnár 2003).
7. Nemzetiségpolitikai szervek, intézmények és civil szervezetek segítik (Bozóki 2013) az Európai Unió normáival összhangban a vajdasági magyar kisebbség fentebb felsorolt programjait.

Funkcionalitás a vajdasági magyar írásbeliség vonatkozásában

A vajdasági magyar írott változata (szerk. Ispánovics Csapó 2012; Gasparovics–Ruda 2015) az anyaország nyelvi normái szerint szerveződik elsősorban, azonban specifikus regionális jellemzői is vannak, amelyek közül a nyelvjárások és a szerb nyelvi hatás emelhető ki.

A vajdasági magyar írásbeliség főbb nyelvjárási jellemzői az alábbi szempontok szerint összegezhetők:

1. Nyelvjárás – regionális köznyelv – államnyelv (Molnár Csikós 2015):
A Kárpát-medencében kisebbségben élő magyar közösségek nyelvhasználata kapcsán rendkívül fontos Kiss Jenő megállapítása, mely szerint

a nyelvjárások és a köznyelv, illetőleg (a kisebbségek esetében) az anyanyelvi nyelvjárás és valamely idegen államnyelv közötti intenzív kapcsolat és a nyelvjárási beszélőknek a köznyelvvvel szembeni nyitottsága, kisebbségiük esetében pedig a kétnyelvűség bizonyos foka a feltétele a regionális köznyelv kialakulásának. Az intenzív kapcsolat azt jelenti, hogy a köznyelv, illetőleg az idegen államnyelv és a nyelvjárások közötti kontaktus állandó és kölcsönös, illetőleg hogy az előbbieknél az utóbbiakra gyakorolt hatása intenzív (Kiss 2001, 234).

A vajdasági magyar írásos kommunikációban gyakran megtalálhatók a vajdasági magyar nyelvjárás sajátosságai és jellegzetességei. Ezek a nyelvjárási elemek elkülönítik a vajdasági magyar nyelvváltozatot az egyetemes sztenderd magyar nyelvváltozattól és más magyar dialektusoktól is (vö. Molnár Csikós 2012; Kovács Rácz 2014, 2016). Az írásos kommunikációban egyaránt megjelenhetnek valódi, alaki és jelentésbeli tájszavak, mint pl. a *bosztány*, *döbönbödön*, *krizantén*, *a vőfény*, *a komaasszony*, *a gyerek*, *a kombány*, *a köröszt*, *vella* stb. További néhány tipikus példával találkozhatunk a következő táblázatban (vö. Kovács Rácz 2016):

Nyelvjárási forma	Köznyelvi forma	A hangtani jelenség megnevezése
kána	kanna	a > á illabializáció, mássalhangzó-rövidülés
fonyott kalács	fonott kalács	n > ny palatalizáció
csuda	csoda	o > u zártabbá válás
onokatestvér	unokatestvér	u > o nyíltabbá válás
kezibe	kezébe	é > i, í-zés, zártabbá válás
köröszt	kereszt	e > ö labializáció, ö-zés
vëlla	villa	i > ë nyíltabbá válás
lakadalom	lakodalom	o > a asszociatív o-zás
	csipked	e > o labializáció
híves	hűvös	ű > í, ö > e illabializáció

muskántli	muskátli	mássalhangzó-töbplet
döbön	bödön	hangátvetés
tűrüköző	törülköző	ö > ü zártabbá válás, ü > ú magánhangzó-nyúlás, mássalhangzó-kiesés
pósta	posta	o > ó magánhangzó-nyúlás
térgyel	térdel	d > gy palatalizáció

2. Kifejezőmód: A vajdasági magyar írott változatában a helyi nyelvjárások alaktani és mondattani kifejezőmódja egyaránt előfordul írott szövegekben is. Számos példa közül csupán néhányat említünk az elmúlt évek gyűjtése nyomán (vö. Kovács Rácz 2016):

Nyelvjárási forma	Köznyelvi forma	A nyelvjárási jelenség mondattani jellemzője
Nem-ē jönné ē velem a pijacra?	Eljönnél-e...	Az -e kérdőszó helye nem köznyelvi.
Amikó mekfőtt, töppször megmozgassuk a tálba.	Amikor megfőtt, többször megforgatjuk a tálban.	Aspektualitás: suksükölés, felszólító mód használata kijelentő mód helyett.
Még vót véve mindēn.	Megvettünk mindent.	Aspektualitás: határozói igenév+létige.
Az asszony, az nagyon sokat pletykát.	Az asszony gyakran pletykált.	Modalitás: nyomatékosítást szolgáló elem (nagyon)+ redundancia (az).
Ne sē mondd!	Ne mondd!	Többszörös tagadás.
A szomszéd még az uram jóba vótak nagyon.	A szomszéd és a férjem jóban voltak/kedvelték egymást.	Hiány: a nyelvjárásban hiányzik az és kötőszó, helyette a meg szerepel.
Sok falubeliek kint vótak a határba.	Sok falubeli kint volt a határban.	Inkongruencia: határozatlan számnév után többes számú névszó.
Anyámék disznóvágásán nem akart megfőni a kása a zabába.	Anyámék disznóvágásán nem főtt meg a kása az abában.	Modalitás: feltételességet, valószínűséget fejez ki.

3. Kulturális sajátosságok (l. Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség honlapja; Vajdasági Magyar Művelődési Intézet honlapja; Bozóki 2013): A vajdasági magyar írásos funkciók része a kulturális sajátosságok, hagyományok és értékek kifejezése is. A vajdasági magyar írott nyelvben gyakran találkozunk a vajdasági magyar népelethez, népszokásokhoz, viselethez, ételekhez és vallási ünnepekhez kapcsolódó kifejezésekkel vagy leírásokkal. Ilyenek például a csöröge vagy a gibanica, a kupuszinai rétes, a torontálvásárhelyi csigatészta népi receptjét, a kupuszinai népviselet leírását, a húsvéti, a karácsonyi népszokásokat, a csókai lakodalmi szokásokat, a kisoroszi keresztelési szokásokat, a péterrévei birkatartást, melyek kiváló példaként szolgálnak az említett kulturális sajátosságok szemléltetésére (vö. Rajsli 2017). Az említettek vonatkozásában számos internetes forrás áll a rendelkezésünkre.
4. Társadalmi háttér: A vajdasági magyar írásos kommunikációban – a fentieket összegezve – fontos szerepet játszik a társadalmi kontextus (pl. történelmi háttér, közösségi identitás, politika, etnikai-kulturális sokszínűség stb. – vö. Papp–Szarka 2008), mivel a nyelvjárások és a szerb nyelvi hatás folyamatosan változik a társadalmi és kulturális változásokkal összhangban és egyetemben. Az írott anyagok reflektálnak a Vajdaságban élő magyar közösség társadalmi problémáira és érdekeire. Példaként említhetők az eltérő társadalmi helyzetben élők életrajzai, naplói, a különböző foglalkozások leírásai, jogi és közigazgatási dokumentumok, továbbá a földrajzi leírások.

A vajdasági magyar írásbeliség szerb nyelvi befolyásoltsága

A vajdasági magyar nyelvváltozatot érintő szerb nyelvi hatásról bőszeges irodalom áll a rendelkezésünkre. Kiemelhetők ezek közül a következő szerzők: Andrić Edit (l. az Irodalom alatt felsorolt munkák jegyzéke), Papp György (Papp 2004), Göncz Lajos (Göncz 1985, 1991, 1995, 1999, 2004), Rajsli Ilona (1995, 1996), Láncz Irén (1996), Molnár Csikós László (1974, 1995, 1998, 2000), Vukov Raffai Éva (Vukov Raffai 2009, 2012), Marko Čudić (2003) és Mirnics Károly (2003), Mikes Melánia (1995), Bene Annamária (2012), Takács Izabella (2011), Gábrity Molnár Irén (2007), Grabovac Beáta (2005, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014), Kovács Rác (2011a, 2011b, 2012, 2015). Kovács Rác – Halupka-Rešetar (2017a, 2017b, 2018), Vukov Raffai (2012).

A szerb nyelv az írásbeliség tekintetében ugyanúgy hat a magyar nyelv írott változatára, mint a magyar nyelv Vajdaságban beszélt nyelvjárásai. A szerb nyelvi jellemzők az alábbi domináns jegyek mentén összegezhetők:

1. Szókincs: A vajdasági magyar írott nyelvben előfordulhatnak olyan szavak és kifejezések, amelyek eredetileg a szerb nyelvből kerültek át. Ezek lehetnek mindennapi használatú szavak vagy olyan fogalmak, amelyek a két kultúra közötti érintkezés során jelentek meg. A szókészlet az interferencia és a kódváltás szintjén épül be az írott magyar nyelvbe. A számos előforduló példa közül csupán néhányat említünk meg. Gyakori szerb nyelvi elemek a *szemafor*, a *patika*, a *majica*, a *helánka*, a *kopácska*, a *szenf*, a *szokk*, a *kúla*, a *kugli* (fagyi) stb. A nyelvi kifejezések sora a végtelenségig folytatható a mindennapokban használt tárgyakkal kezdődően, az elvont fogalmakon keresztül széles skálán mozog a szerb nyelvi kifejezések magyar nyelvű írásos felhasználása (vö. Andrić 2006; Gerlovics 2016; Molnár Csikós 2020).
2. Nyelvtani szerkezetek (Andrić 2006): A szerb nyelv nyelvtani szerkezetei is hatással vannak a vajdasági magyar írott nyelvre. Idesorolhatók a magyar szövegben megjelenő olyan szerb szintaxisbeli elemek vagy nyelvtani konstrukciók, mint a főnévi szerkezetek szórendje (alany, tárgy, határozók), a névelők használata (a szerb hatására gyakoribbak a vajdasági magyarban is). A szerb nyelvben a határozott és a határozatlan névelők döntően befolyásolják a jelentést, a magyar nyelvben ezek használata gyakran vagyla-gos. Pl. *menjünk orvoshoz* vagy *vegyünk kenyeret a boltban* tipikus példa a magyarban a névelő szabadon választhatóságára. A szerb nyelvben a határozók általában a főigével együtt állnak, míg a magyar nyelvben a határozók többnyire a mondat végén helyezkednek el. A szerb nyelvben az idő- és helyhatározók használata gyakran bonyolultabb és szigorúbb, mint a magyar nyelvben. A vajdasági magyar nyelvben ez a hatás néha megjelenik a határozók használatában és szórendjében is.
3. Kulturális fogalmak és nevek (1. Vajdasági Magyar Digitális Adattár): A vajdasági magyar írott nyelvben olyan nevek, fogalmak vagy kulturális háttérű elemek is megjelennek, amelyek a szerb kultúrából származnak. Ezek a kulturális kapcsolatok és történelmi együttélés eredményei, melyek kiterjednek többek között a személynév használatára, a településnevekre, az intézménynevekre, a földrajzi nevekre (Rajslí 2011b; Kovács Rác 2020), a vallási hitvilág számos megnevezésére (Papp 2005), a történelmi események megnevezésére, a színnevek megnevezésére (vö. Andrić 2020) stb.

Mindezekon túl azonban a szerb nyelvi hatás mértéke és jellege változó a Vajdaságban, mivel a tömbben kisebb intenzitású, mint a szórványban. Ennek függvényében az írott nyelvben megjelenő szerb nyelvi elemek gyakorisága között is különbség van a két régió vonatkozásában. Az írott nyelv alakulásában

rendkívül fontos szerepe van a tudatos nyelvhasználatnak, a nyelvi sokszínűségnek és az identitásnak, de számos egyéb társadalmi tényező és nyelvi attitűd is befolyásolja azt.

A vajdasági magyar nyelv élőnyelvi funkciói és azok mozgatórugói az egyes nyelvhasználati szinterek vonatkozásában

A vajdasági magyar nyelvváltozat kommunikációs funkciói

A vajdasági magyar nyelvhasználat az alábbi nyelvhasználati szinterekhez (vö. Kovács Rác 2011) köthető:

1. Mindennapi kommunikáció: A vajdasági magyar nyelvváltozatot leggyakrabban mindennapi helyzetekben használja a vajdasági magyar ajkú beszélőközösség, például a családi és a baráti beszélgetésekben, a munkahelyen vagy az üzletekben. Ezen a szinten a nyelv funkciója a közvetlen információcsere és a személyes kapcsolatok fenntartása. A magyar országhatáron kívül élő Kárpát-medencei magyarság zöme ma már falvakban él, mely települések kapcsán a mindennapi magyar nyelvi kommunikáció leginkább azonos településrészen belül jelentkezik, másrészt pedig gyakran más nemzetekhez képest nagyobb számarányban élnek magyarok az adott településen belül (vö. Gábrity Molnár).
2. Nyilvános kommunikáció: A vajdasági magyar nyelv a nyilvános kommunikációban is szerepet játszik, például a közterületeken, a közlekedésben, az intézményekben és a közösségi eseményeken. A nyelv ebben az esetben a tájékoztatás, utasítások, kérdések és válaszok közvetítésére szolgál.
3. Kulturális színteret érintő kommunikáció: A vajdasági magyar nyelv különös szerepet játszik a kulturális események, művészeti előadások, irodalmi alkotások és kulturális rendezvények során. Az ilyen kommunikációban a nyelv funkciója a művészeti és kulturális tartalmak megértése, átadása és megosztása.
4. Oktatás és tudományos kommunikáció: A vajdasági magyar nyelv használata a tanulás és az oktatás területén is fontos. Az iskolákban és az egyetemeken a nyelv segítségével történik az oktatás, a tananyag átadása, továbbá a hallgatók közötti kommunikáció. Emellett a nyelv alkalmazása lehetővé teszi a tudományos kutatások és eredmények közvetítését is.
5. Média és online kommunikáció: A vajdasági magyar nyelv jelentős szerepet játszik a helyi média és az online kommunikáció területén is. A helyi magyar

nyelvű újságok, rádió- és televízióműsorok, valamint az online platformok, a közösségi média és a weboldalak a nyelvet a tartalmak terjesztésére és a közösség informálására használják fel.

Az említett kommunikációs színterek általánosak és dominánsak a vajdasági magyar nyelvi kommunikációban megjelenő funkcióit illetően. A konkrét nyelvi helyzettől és a kommunikáció résztvevőitől függően további nyelvi funkciók is előfordulhatnak a magyar nyelvi kommunikációs során.

A funkcionális-szituatív nyelvhasználat

A funkcionális-szituatív nyelvhasználat a nyelvek, a nyelvváltozatok alkalmazása, használata azon szituációk függvényében, amelyekben a beszélgetőpartner meggyőzése céljából hatékony kommunikációt szeretnénk folytatni (Jahr 2000; Sieber–Sitta 1994; Szabó 2000, 2004; Beregszászi 2012; Kovács Rác 2016).

A nyelvészeti irodalom a kétnyelvűség és a kettősnyelvűség (köznyelv–nyelvjárás viszonya az iskolai oktatásban a Kárpát-medencében élő magyar diákok vonatkozásában) kapcsán beszél az említett fogalomról, de véleményünk szerint a meghatározás ugyanúgy vonatkoztatható a nyelven belüli nyelvváltozatok beszédhelyzethez való kötődésére is. Kijelenthetjük tehát, hogy a funkcionális-szituatív nyelvhasználat a nyelvhasználók általános céljaitól és kommunikációs szükségleteitől függ, és az adott helyzetben való hatékony és célzott kommunikációra összpontosít.

A funkcionális-szituatív nyelvhasználat az alábbi szempontok szerint jellemezhető:

1. Kommunikációs cél és szándék: A nyelvhasználat során a nyelvhasználók kommunikációs célja lehet tájékoztatás, meggyőzés, kérdések feltevése, utasítások adása stb. A nyelvhasználat ehhez a célhoz igazodva választja ki a megfelelő nyelvet vagy nyelvváltozatot.
2. Szituáció és kontextus: Adott kommunikációs szituációban a funkcionális-szituatív nyelvhasználat szituációhoz és kontextushoz igazodva alkalmazza a meghatározott nyelvet vagy nyelvváltozatot. Különböző nyelvváltozatokat alkalmazunk a munkahelyi kommunikációban, a baráti beszélgetések során vagy a hivatalos levelezésekben.
3. Nyelvi eszközök alkalmazása: eltérő nyelvi kifejezőmódot (szóhasználat, nyelvtani szerkezetek, stílus) követel tőlünk pl. a hivatalos vagy a baráti levélben. A nyelvi kifejezőeszközök megválasztása a kommunikációs szituáció céljától, továbbá a beszélgetőpartner elvárásaitól függ.

4. Kontroll és alkalmazkodás: A nyelvi kontroll a nyelvhasználókat jellemző fogalom, azaz a nyelvhasználó a beszédpartner elvárásához igazodva kontrollálja a nyelvhasználatot, a nyelvi elemek megválasztását, melyek által pl. formális vagy informális beszédhelyzetet teremt.
5. Kulturális különbségek: A nyelvhasználat alkalmazkodik a kultúránként eltérő társadalmi és nyelvi normákhoz. A kulturális különbség a nyelvben is megmutatkozik.

A vajdasági magyar regionális köznyelvűség eredménye, hogy minden felsorolt aspektus a regionalitást emeli ki, mivel egyaránt észlelhetők bizonyos regionális, kulturális különbségek, formális és informális beszédhelyzetek közötti eltérések a régió belül, továbbá a vajdasági régió és a magyarországi nyelvhasználat közötti kommunikáció vonatkozásában is.

Irodalom

- Andrić Edit. 2002. A szerb nyelv hatása a kétnyelvű gyerekek magyar nyelvhasználatára Vajdaságban. In *V. Pszicholingvisztikai Nyári Egyetem, 2002. május 26–30. – Jubileumi kötet CD-n*, szerk. Dr. Lengyel Zsolt – Dr. Navracics Judit. 134–142. Balatonalmádi: VE Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék.
- Andrić Edit. 2003. A szerb nyelv hatása a magyar általános iskolás tanulók nyelvére a Vajdaságban. In *Kisebbségi létjelenségek: Szórvány- és szociolingvisztikai kutatások*, szerk. Gábrityné dr. Molnár Irén – Mírnics Zsuzsa. 193–213. Szabadka: MTT Könyvtár 7.
- Andrić Edit. 2004a. A vajdasági magyar gyerekek nyelvhasználatában tapasztalható környezetnyelvi hatásokról. In *Nyelvvesztés, nyelvjárásvésztes, nyelvcsere*, szerk. P. Lakatos Ilona – T. Károlyi Margit. 153–162. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
- Andrić Edit. 2004b. Iskoláskori kétnyelvűség Vajdaságban. In *Mi ilyen nyelvben élünk*, szerk. Papp György. 249–267. Szabadka: MTT Könyvtár 9.
- Andrić Edit. 2005. Szerb lexikai hatások a vajdasági magyar nyelvben. In *Anyanyelvünk szolgálatában*, szerk. Hódi Éva. 44–54. Ada: A Szarvas Gábor Nyelvművelő Egyesület jubileumi kiadványa.
- Andrić Edit. 2006. A vajdasági diákok kétnyelvűsége. *Hungarológiai Közlemények* 37 (1): 99–115.
- Andrić Edit. 2007a. A vajdasági diákok kétnyelvűsége. In *Nyelv, nemzet, identitás – VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus*. 209–220. Debrecen–Budapest: Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság.
- Andrić Edit. 2007b. A szabadkai diákok kétnyelvűsége és magyar nyelvhasználatuk jellemzői. *Hungarológiai Közlemények* 38 (2): 52–70.

- Andrić Edit. 2008. Az ürményházi diákok kétnyelvűsége és magyar nyelvhasználatuk jellemzői. *Hungarológiai Közlemények* 39 (4): 62–73.
- Andrić, Edit. 2009a. Dvojezičnost mađarskih đaka u Vojvodini. In Melanija Mikeš: *Višejezični svet*. 37–55. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Andrić Edit. 2009b. A szenttamási gyerekek kétnyelvűsége és magyar nyelvhasználat. *Hungarológiai Közlemények* 40 (4): 75–99.
- Andrić Edit. 2010. Az újvidéki magyar általános iskolások kétnyelvűsége. *Hungarológiai Közlemények* 41 (4): 94–114.
- Andrić Edit. 2012. Az újvidéki középiskolások magyar nyelvi tudatáról. *Hungarológiai Közlemények* 42 (1): 69–84.
- Andrić Edit. 2002. Szerb lexikai hatások a vajdasági magyar nyelvben. *Szemle* http://real.mtak.hu/60810/1/EPA00011_iskolakultura_2002_10_072-076.pdf (2023. aug. 25.)
- Andrić Edit. 2006. *Szerb etnikai hatások a magyar nyelvben*. <http://szgnye.vmmi.org/andricszerbetnikai.htm> (2023. szept. 15.)
- Andrić Edit. 2020. *Tanulmányok a magyar és szerb színnevekről*. Újvidék: BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék.
- A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2023. évi munkaterve*. http://www.vmmi.org/storage/uploads/1677582190_Munkaterv_2023.pdf
- Bene Annamária. 2012. *A vajdasági magyarok nyelvhasználati szokásairól: Szocio- és pszicho-lingvisztikai tanulmányok*. Obecse: Lux Color Printing.
- Beregszászi Anikó. 2012. *Lehetetlent lehetni*. Budapest–Beregszász: Tinta Könyvkiadó.
- Beretka Katinka. 2021. *A nemzeti kisebbségek hivatalos nyelvhasználati jogai Vajdaságban*. <http://vmdok.org.rs/vajdasag/wp-content/uploads/2018/06/03-Beretka-katinka.pdf> (2023. szept. 10.)
- Bozóki Antal. 2013. *A magyar közösség Szerbiában*. Zenta: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet. <https://www.keskenyut.hu/news/833/bozokiinterenetesvmk.pdf> (2023. aug. 30.)
- Čudić, Marko. 2003. Prilog izučavanju mađarsko-srpskih jezičkih interferencija u severnoj Vojvodini. *Filološki pregled* 30 (2): 187–205.
- Gábrity Molnár Irén. 2003. *Vajdasági egyházak és a vallásgyakorlás nehézségei*. <https://www.mtt.org.rs/publikaciok/tanulmanyok/vallasgyakorlas2005.pdf> (2023. szept. 1.)
- Gábrity Molnár Irén. 2007. Vajdasági fiatal magyar diplomások karrierje, migrációja, felnőttoktatási igényei. In *Karrierutak vagy parkoló pályák?: Friss diplomások karrierje, migrációja, felnőttoktatási igényei a Kárpát-medencében*. 132–173. Budapest: MTA Etnikai-Nemzeti Kisebbségkutató Intézet.
- Gasparovics Judit – Ruda Gábor. 2015. *Adalékok a délvidéki magyarok nyelvéhez és kultúrájához*. Pilisvörösvár: Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület. <http://mek.oszk.hu/21400/21459/21459.pdf> (2023. szept. 1.)
- Gerlovics Dániel. 2016. *Szabadkai-magyar kifejezések szótára*. Szabadka: Verbi Nyelvi Kutatóműhely <https://verbi.org/2016/12/23/szabadkai-magyar-kifejezesek-szotara/> (2023. szept. 1.)

- Göncz Lajos. 1985. *A kétnyelvűség pszichológiája*. Újvidék: Forum Könyvkiadó.
- Göncz Lajos. 1991. A vajdasági magyar–szerbhorvát kétnyelvűség pszichológiai kutatásai. In *Kétnyelvűség a Kárpát-medencében II.*, szerk. Györi-Nagy Sándor – Kelemen Janka. 88–99. Budapest: Széchenyi Társaság.
- Göncz Lajos. 1995. A tannyelv hatása a tanulók személyiségfejlődésére többnyelvű környezetben. In *Kétnyelvűség és magyar nyelvhasználat*, szerk. Kassai Ilona. 65–81. Budapest: Az MTA Nyelvtudományi Intézetének Élőnyelvi Osztálya.
- Göncz Lajos. 1999. *A magyar nyelv Jugoszláviában (Vajdaságban)*. Budapest–Újvidék: Osiris Kiadó – Forum Könyvkiadó – MTA Kisebbségkutató Műhely.
- Göncz Lajos. 2004. Újabb nyelvi adalékok a vajdasági magyar beszélők nyelvhasználati szokásaihoz. In *Nyelvjárásvetítés és attitűdváltás a vajdasági magyar fiatalok körében: Nyelvvesztés, nyelvjárásvetítés, nyelvcseré. A 13. Élőnyelvi Konferencia előadásai*, szerk. P. Lakatos Ilona – T. Károlyi Margit. 13–25. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
- Grabovac Beáta. 2005. Emlékezeti szerveződés, nyelvtanulás, fordítás. In *Társadalom és tudomány*. 159–173. Újvidék: Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium.
- Grabovac Beáta. 2009. Egynyelvű és kétnyelvű kognitív működés. In *Integrálás, felzárkóztatás, esélyegyenlőség: Az esélyegyenlőség és felzárkóztatás vetületei az oktatásban III.*, szerk. Bene Annamária. 200–212. Újvidék: Forum Könyvkiadó – Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar.
- Grabovac Beáta. 2010. Hasonlóságok és különbségek – egynyelvű és kétnyelvű nyelvi fejlődés és működés. In *Korszerű módszertani kihívások*, szerk. Bene Annamária. 1–9. Szabadka: Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar. Epub.
- Grabovac Beáta. 2011. Kétnyelvűség a szemantikus differenciál és a Stroop-teszt tükrében. In *A magyar nyelv a többnyelvű Vajdaságban, a korszerű európai régiómódelben 1.*, szerk. Bene Annamária. 60–73. Szabadka: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar.
- Grabovac Beáta. 2012. Kétszavas érzelmi Stroop-feladat egynyelvű és kétnyelvű vajdasági közegben. In *A magyar nyelv a többnyelvű Vajdaságban II.*, szerk. Bene Annamária. 56–69. Szabadka: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar.
- Grabovac Beáta. 2013. Mérésí módzatok a kétnyelvűség-kutatásban és az affektív tudományokban. In *Tudományos diszkurzusok: Konferenciakötet*. 83–86. Szabadka: Vajdasági Magyar Tudóstalálkozó, Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar.
- Grabovac, Beáta – Pléh, Csaba. 2014. Emotional activation measured using the emotional Stroop task in early Hungarian–Serbian bilinguals from Serbia. (Editor in Chief László, Dávid.) *Acta Linguistica Hungarica: Sapientia Hungarian University of Transylvania*. Scientia Publishing House 61 (4): 423–441.
- Ispánovics Csapó Julianna szerk. 2012. *Vajdasági magyar tudóstalálkozó: Tudomány, módszer, argumentáció*. 35–41. Újvidék: Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács. <http://www.vmat.rs>. (2016. szept. 8.)

- Jahr, Ernst Hakon. 2000. On the use of dialects in Norway. In *Issues on Language Cultivation*, ed. Sándor, Klára. 75–84. Szeged: JGYF Kiadó.
- Képzési lehetőségek Szerbiában. <https://tk.hu/hir/17103/kepzesi-lehetosegek-szerbiaban>
- Kiss Jenő szerk. 2001. *Magyar dialektológia*. Budapest: Osiris Kiadó.
- Kovács-Rác Eleonóra. 2011a. *Nyelvi attitűdök a vajdasági magyarság körében*. Újvidék: BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék.
- Kovács-Rác, Eleonóra. 2011b. Odnos vojvođanskih Mađara prema upotrebi mađarskog i srpskog jezika. In *Susret kultura: Šesti međunarodni interdisciplinarni simpozijum. Zbornik radova. Knjiga I.*, ured. Ivana Živančević Sekeruš. 139–150. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Kovács-Rác, Eleonóra. 2012a. Interethnic spaces of the Serbian and Hungarian Language use in Vojvodina: A language Attitude Study (Language attitude study). In (Editor in Chief László, Dávid.) *Philologica: Acta Universitatis Sapientiae. Sapientia Hungarian University of Transylvania*. Scientia Publishing House 4 (2): 373–384.
- Kovács Rác Eleonóra. 2012b. Kisebbségi nyelvjárási attitűd és identitástudat. In *Vajdasági magyar tudóstalálkozó: Tudomány, módszer, argumentáció*, szerk. Ispánovics Csapó Julianna. 35–41. Újvidék: Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács. <http://www.vmat.rs>. (2016. szept. 8.)
- Kovács Rác Eleonóra. 2013. *Nyelvjárási attitűdök*. Újvidék: BTK.
- Kovács Rác Eleonóra. 2014a. Identitásjegyek és nyelvjárási attitűd a vajdasági magyar ajkú bánáti kisiskolások körében. *Hungarológiai Közlemények* 15 (2): 33–50.
- Kovács Rác Eleonóra. 2014b. Nyelvjárási attitűdök a használatközpontú, funkcionális nyelvtanítás tükrében. In *Tudástérkép – Vajdasági magyar tudóstalálkozó 2014.*, szerk. Ispánovics Csapó Julianna. 279–288. Budapest–Újvidék: Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács – Magyar Tudományos Akadémia. http://vmat.rs/?page_id=1147 (2016. szept. 6.)
- Kovács Rác Eleonóra. 2016. Nyelvjárási jelenségek a mai bácskai élőnyelvben. *Hungarológiai Közlemények* 17 (4): 51–72.
- Kovács Rác Eleonóra – Halupka-Rešetar Szabina. 2017a. Stavovi prema srpskom jeziku među učenicima vojvođanskih srednjih škola na mađarskom nastavnom jeziku. *Nasleđe, časopis za književnost, jezik, umetnost i kulturu* 38., ured. Dragan Bošković. 141–161. Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet. http://filum.kg.ac.rs/dokumenta/izdavastvo/nasledje/brojevi/nasledje_38.pdf (2023. aug. 18.)
- Kovács Rác Eleonóra – Halupka-Rešetar Szabina. 2017b. Szerb és magyar nyelvi attitűdök a vajdasági magyar tannyelvű 3. és 4. osztályos gimnáziumi tanulók körében. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu* 42 (2): 149–169. <https://doi.org/10.19090/gff.2017.2>
- Kovács Rác Eleonóra – Halupka-Rešetar Szabina. 2018. Angol és szerb nyelvi attitűdök a vajdasági magyar tannyelvű középiskolások körében. Újvidék: BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék.

- Kovács Rác Eleonóra. 2020. Vajdasági magyar népi földrajzi nevek. *Tanulmányok* 5 (2): 47–72.
- Láncz Irén. 1996. A köznyelvűsödés útján. In Uő. *Nyelvünk – nyelvhasználatunk*. 43–53. Budapest: Betli Bt.
- Mészáros Zsuzsanna. 2018. *A vajdasági magyarság identitásának vonatkozási pontjai*. <https://www.vm4k.org.rs/vajdas%C3%A1gi-magyars%C3%A1g-identit%C3%A1s%C3%A1nak-vonatkoztat%C3%A1si-pontjai> (2023. aug. 28.)
- Mikes Melánia. 1995. A szerbhorvát–magyar kétnyelvűséget érintő szociolingvisztikai kutatások a Vajdaságban. In *Kétnyelvűség és magyar nyelvhasználat: A 6. Élőnyelvi Konferencia előadásai*, szerk. Kassai Ilona. 27–36. Budapest: MTA Nyelvtudományi Intézete.
- Mirnic Károly. 2003. Nemzeti kisebbségből szórványnépeség. In *Kisebbségi létjelenségek*, szerk. Gábrity dr. Molnár Irén – Mirnic Zsuzsa. 25–84. Szabadka: MTT Könyvtár 7.
- Molnár Csikós László. 1995. A vajdasági magyar diáknyelv napjainkban. *Híd* 59 (10): 347–351.
- Molnár Csikós László. 1998. Az anyanyelven való tanítás a jugoszláviai magyarok körében. In *Vajdasági útkereső*, szerk. Gábrityné dr. Molnár Irén – Mirnic Zsuzsa. 191–196. Szabadka: Magyarságkutató Tudományos Társaság.
- Molnár Csikós László. 2000. Vajdasági diákok nyelvhasználati viselkedése. In *Nyelvek és kultúrák érintkezése a Kárpát-medencében: A 10. Élőnyelvi Konferencia előadásai*, szerk. Borbély Anna. 157–163. Budapest: MTA Nyelvtudományi Intézete.
- Molnár Csikós László. 2012. Nyelvhasználatunk és a magyar köznyelv. *Hungarológiai Közlemények* 13 (1): 1–10.
- Molnár Csikós László. 2015. Vajdasági magyar hivatalos helységnevek. In *Adalékok a délvidéki magyarok nyelvéhez és kultúrájához*, szerk. Gasparovics Judit – Ruda Gábor. 53–60. Pilisvörösvár: Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület. <http://mek.oszk.hu/21400/21459/21459.pdf> (2016. szept. 8.)
- Molnár Csikós László. 2015. A vajdasági magyar regionális köznyelv. In *Adalékok a délvidéki magyarok nyelvéhez és kultúrájához*, szerk. Gasparovics Judit – Ruda Gábor. 62–67. Pilisvörösvár: Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület. <http://mek.oszk.hu/21400/21459/21459.pdf> (2023. szept. 10.)
- Molnár Csikós László. 2020. Szerb szóalakok hatása a magyar beszédre. *Fókusz – vajdasági ismeretterjesztő és tudománynpszerűsítő portál*. 193. <http://www.fokusz.info/index.php?cid=1163529137&aid=1770055636&lista=1> (2023. szept. 10.)
- Nyelvi jogaink Szerbiában*. 2011. Szabadka: Magyar Nemzeti Tanács <https://www.vajma.info/docs/Nyelvi-jogaink-Szerbiaban-webes-valtozat-3.pdf>
- Nyelvi jogaink Szerbiában*. <https://www.vajma.info/docs/Nyelvi-jogaink-Szerbiaban-webes-valtozat-3.pdf>
- Székely András Bertalan. 2015. A nemzet- és nemzetiségpolitika lehetséges összefüggéseiről, a nyelvhasználati jogok figyelembevételével. In *Adalékok a délvidé-*

- ki magyarok nyelvéhez és kultúrájához*, szerk. Gasparovics Judit – Ruda Gábor. 75–90. Pilisvörösvár: Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület. <http://mek.oszk.hu/21400/21459/21459.pdf> (2023. szept. 10.)
- Papp György. 2004. Szólásinterferencia és szólásvesztés. In *Mi ilyen nyelvben élünk*, szerk. Papp György. 269–282. Újvidék–Szabadka: Verzal.
- Papp Richárd. 2005. *Vallás és etnicitás a vajdasági magyarok körében*. Doktori értekezés. <https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/edee77f6-9eb2-4776-9210-c6f8286fd220/content> (2023. szept. 10.)
- Papp Richard – Szarka László szerk. 2008. *Bennünk élő múltjaink*. Zenta: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet. http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/10919/6/bennunk%20elo%20multjaink_tartj.pdf (2023. aug. 28.)
- Pásztor Kicsi Mária. 2013. *A vajdasági magyarok beszéde*. Szabadka: Verbi Nyelvi Kutatóműhely. Epub. <https://verbi.org/2013/05/16/196/> (2023. aug. 28.)
- Rajslí Ilona. 1995. Nyelvi adaptálódás és kódváltás a megváltozott körülmények között. In *Kétnyelvűség és magyar nyelvhasználat: A 6. Élőnyelvi Konferencia előadásai*, szerk. Kassai Ilona. 299–305. Budapest: Az MTA Nyelvtudományi Intézetének Élőnyelvi Osztálya.
- Rajslí Ilona. 1996. *A kódváltás jelensége a fiatalok nyelvhasználatában*, szerk. Hódi Éva. 68–73. Ada: Szarvas Gábor Nyelvművelő Napok.
- Rajslí Ilona szerk. 2011a. *Vajdaság helységeinek földrajzi nevei: Bánáti földrajzi nevek*. Újvidék: Bölcsészettudományi Kar.
- Rajslí Ilona. 2011b. Többletek és hiányok a vajdasági magyar nyelvben. *Hungarológiai Közlemények* 12 (4): 11–19.
- Rajslí Ilona szerk. 2017. *Nyelvjárási szöveggyűjtemény Vajdaságból*. Szabadka: Grafoprodukt Nyomda.
- Sejđinović, Nedim. 2020. *Mediji na jezicima nacionalnih manjina – istraživanje i analiza*. <https://www.osce.org/files/f/documents/5/a/473682.pdf> (2023. szept. 2.)
- Sieber, Peter – Sitta, Horst. 1994. *Mundart und Hochsprache im Unterricht Orientierungshilfen für Lehrer Reihe Studienbücher Sprachlandschaft Band 1*. Aarau–Frankfurt am Main–Salzburg: Verlag Sauerländer.
- Sólyom Réka. 2012. Vajdasági magyar nyelv és stílus. *Hungarológiai Közlemények* 43 (1): 31–11.
- Szabó József. 2000. Nyelvek és nyelvjárások Svájcban. *Magyar Nyelv* 96 (1): 109–120.
- Szabó József. 2004. Svájc nyelvi helyzete, különös tekintettel a nyelvi kisebbségekre. *Magyar Nyelv* 100 (2): 291–298.
- Takács Izabella. 2011. A vajdasági magyar diákok környezetnyelvhez és idegen nyelvhez való viszonyulása. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények* 6 (1): 215–182. http://www.matarka.hu/koz/ISSN_1788-9979/BTK_MFI_1_2011/ISSN_1788-9979_BTK_MFI_1_2011_215-231.pdf (2015. ápr. 5.)

- Tóth Lajos. 1994. *Magyar nyelvű oktatás a Vajdaságban 1944-től napjainkig*. Budapest: Magyar Köztársaság Művelődési és Közoktatási Minisztériuma. <https://www.vamadia.rs/irodalom/magyar-nyelvu-oktatas-vajdasagban-1944-tol-napjainkig> (2023. szept. 2.)
- Törvények és egyéb jogi dokumentumok magyar nyelven*. Szabadka: Magyar Nemzeti Tanács. <https://www.mnt.org.rs/dokumentum/torvenyek-es-egyeb-jogi-dokumentumok-magyar-nyelven>
- Vajdasági Magyar Digitális Adattár*. <http://adattar.vmmi.org/index.php?module=telepules>
- Vajdasági magyar médiastratégia 2011–2016*. Szabadka: Magyar Nemzeti Tanács. https://www.mnt.org.rs/sites/default/files/attachments/vajdasagi_magyar_media_startegia.pdf
- VM4K. 2018. *A vajdasági magyarság identitásának vonatkozási pontjai*. Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ, <https://www.vm4k.org.rs/vajdas%C3%A1gi-magyars%C3%A1g-identit%C3%A1s%C3%A1nak-vonatkoztat%C3%A1si-pontjai>
- VM4K beszámoló. 2022. *A vajdasági magyar kulturális élet 10 éve – kutatási prezentáció* <https://vm4k.org.rs/vajdas%C3%A1gi-magyar-kultur%C3%A1lis-%C3%A9let-10-%C3%A9ve-%E2%80%93-kutat%C3%A1si-prezent%C3%A1ci%C3%B3-20221028> (2022. okt. 28.)
- Vukov Raffai Éva. 2009. A kétnyelvűség megítélése kétnyelvű környezetben. In *Nyelv-ideológiák, attitűdök és sztereotípiák: 15. Élőnyelvi Konferencia*, szerk. Borbély Anna – Vančóné Kremmer Ildikó – Hattyár Helga. 106–119. Budapest–Dunaszerdahely–Nyitra: Tinta Könyvkiadó.
- Vukov Raffai Éva. 2012a. *Az örökíró, a hémiszka, és ami körülöttük van*. Szabadka: Grafoprodukt.
- Vukov Raffai Éva. 2012b. A térbeli tájékozódás nyelvi vonatkozásai. *Hungarológiai Közlemények* 43 (1): 108–116.

LINGUISTIC AND SOCIOLOGICAL FUNCTIONS OF THE SPOKEN, WRITTEN, AND COMMUNICATIVE USE OF HUNGARIAN IN VOJVODINA

By reviewing the background factors behind the functionality of Hungarian language use in Vojvodina, the study points out the sociological and linguistic factors that determine language use in everyday life. Among the sociological factors, we considered the relationship between language and identity, language and education, language and social communication, as well as the use of economic and legal language, the media, cultural aspects, and the role of the church and national political organizations. Among the linguistic background factors, we discussed the influence of Serbian on Hungarian and the role of the Hungarian regional dialect in the functionality of the language, as well as its community function. As a conclusion of the study, we can say

that Hungarians in Vojvodina use Hungarian depending on the given communication situation and the social and linguistic context, that is along the lines of functional and situational language use in the given communication situation.

Keywords: Hungarian language use in Vojvodina, scene of language use, communication scope, functional and situational language use, written and living language functions

MAĐARSKI JEZIK U VOJVODINI – LINGVISTIČKI I SOCIOLOŠKI ASPEKTI

Pregledom pozadinskih faktora koji stoje iza funkcionalnosti upotrebe mađarskog jezika u Vojvodini, studija ukazuje na sociološke i lingvističke elemente koji određuju upotrebu jezika u svakodnevnoj komunikaciji. Rad obuhvata sledeće sociološke faktore: vezu između jezika i identiteta, jezika i obrazovanja, jezika i društvene komunikacije, jezika i medija. Od lingvističkih faktora analiziraju se uticaj srpskog jezika na mađarski, odnos vojvođanskog mađarskog regionalnog jezika/dijalekta i mađarskog jezika u matici. Zaključak studije jeste da Mađari u Vojvodini koriste mađarski prema situaciji i društveno-jezičkom kontekstu na liniji funkcionalno-situativne jezičke upotrebe u datoj komunikacijskoj situaciji.

Ključne reči: vojvođanski mađarski jezik, komunikacioni okvir, funkcionalno-situativna upotreba jezika, pisani jezik i funkcije govornog jezika

A kézirat beérkezésének ideje: 2024. jan. 20.

Közlésre elfogadva: 2024. máj. 25.